

TDK-dolgozat

2024

Miskolci Egyetem
Gazdaságtudományi Kar

A kutyák tanításának gazdasági háttere. Mennyibe kerül a négylábú tudás.

The economic background of dog training. How much does the four legged knowledge cost?

Szerző:

Kapitány Réka (QE2XHE)

Gazdálkodási és menedzsment alapszakos hallgató

3. szemeszter

Konzulensek: Török László és Dr. Musinszki Zoltán

Kézirat lezárásának dátuma: 2024.12.01.

Tartalomjegyzék

1.Bevezetés	1
2.Történelem -A kutya és az ember kapcsolata	2
2.1.Eszközökből házi kedvencek.....	3
2.2.Hogyan tanulnak a kutyák	4
3.Kutyatartási szokások Magyarországon	5
4.Kutyaiskolák kínálata	8
4.1.A tényezők, amelyek befolyásolják egy kiképzés árát:	8
4.2.Speciális, szakmai kutyakiképzés:.....	11
4.2.1.A szolgálati kutyák	11
4.2.2. A hallókutyák	12
4.2.3.Gazdijogsi	12
4.2.4. Indokok, hogy egyes gazdik miért teljes kiképzési programokat vállalnak ..	12
4.3. Kutyaiskolák Miskolcon.....	14
5. Kérdőívek elemzése.....	15
5.1. Módszertan	15
5.1.1. Likert-skála	15
5.1.2. Kapcsolat szorosság vizsgálata	16
6.Eredmények.....	17
6.1. Korreláció	20
6.2. Asszociáció	20
6.3. Vegyes kapcsolat vizsgálata	21
6.4 Időráfordítás.....	22
7. Gazdasági előnyök és befektetés a kutyák tanításában.....	23
8. Összegzés	25
Irodalomjegyzék	27

1.Bevezetés

A mai világban rengeteg ember tart kutyát. Viszont a kutyatartás nem csak arról szól, hogy etetni kell a kutyánkat, bizony ő sok ideig fog mellettünk élni és ezt az időt békességben kell eltölteni. Ehhez pedig nagyon fontos, hogy a kutyánk hallgasson ránk és ne okozzon fejtörést, ha éppen nem úgy viselkedik ahogy szeretnénk. Fontos, ha vendégek érkeznek a házhoz, házikedvencünk ne támadjon egyből rájuk, hanem nyugodtan tudja kezelni a helyzetet. Egy sétáltatás során az sem elhanyagolandó, hogy a kutyánkkal nyugodtan tudjunk sétálni és ne egy „szánhúzó” versenyt végezzünk vele. Az is fontos szempont, hogy a kutyák megfelelően legyenek szocializálva, hiszen ez elengedhetetlen ahhoz, hogy a kutyák új szituációkban ne féljenek és ne alakuljanak ki rossz szokások ezek miatt. Egyre több kutyaiskola jelent meg a piacon és egyre több ember veszi őket igénybe, hiszen nem mindenki tud megbirkózni egyedül kutyája makacs személyiségével. A dolgozatom témája pont ezen gondolat alapján merült fel. Nekem a kutyusom egy tacsó, közismert, hogy elég makacs és vakmerő személyiséggel rendelkeznek és bizony nem mindig érdekli mit mond a gazdája. Én már egészen kicsi kora óta tanítom és nevelem őt, hiszen tudtam, hogy ha nem következetesen tanítom, akkor nem fog hallgatni rám és kellemetlen szituációkba fogok kerülni, ha nem tud viselkedni. Kutatásomban arra a kérdésre keresem a választ, hogy vajon az emberek mennyire tartják fontosnak, hogy kutyájuk megfelelően ki legyen képezve, és ezért mennyit hajlandóak fizetni. Továbbá összefüggéseket kerestem, hogy vajon a kornak és a nemnek van-e köze ahhoz, hogy az emberek tanítják-e kutyájukat. Valamint azt is megvizsgáltam vajon van-e kapcsolat azon két tény között, hogy mennyire tartja valaki fontosnak a kiképzést és ezzel szemben mennyire engedelmes a kutyája. Végül de nem utolsó sorban dolgozatomban szót ejtek arról is, hogy vannak speciális kutyakiképzések is, hiszen az embernek nem csak a hétköznapi életben van szüksége kutyájára, hanem bizonyos munkákhoz is elengedhetetlenek.

2.Történelem -A kutya és az ember kapcsolata

A kutyák a történelem során mindig is legjobb barátjukként és társaikként álltak az ember mellett. A kutya és az ember kapcsolata 14-17 ezer éves múltra tekinthet vissza. Ez a kapcsolat civilizációk óta fennáll. Minden társadalomban vannak interakciók kutyákkal, függetlenül attól, hogy tisztátalanság szimbólumaként, védelmezőként vagy a gazdagság és hatalom jeleként, a kutya állandó maradt a civilizációban. Az idő előrehaladtával a kutyák sokféle szerepben jelentek meg az emberi társadalomban. Ma már több pozíciót is betöltenek, a háziállattól a munkakutyáig. A Biblia tanulmányozása során kiderül, hogy a kutyák több mint negyven alkalommal szerepelnek mindkét testamentumban (Moller-Christensen & Jorgensen, 1965). A kutyák a Bibliában elsősorban negatív fényben tűnnek fel. Izrael fiai, valamint később zsidók és korai keresztények főként kellemetlenségként ismerték a kutyákat. A kutyák rendszeresen végigfutottak az utcákon és egész éjjel üvöltöttek és ugattak. Függetlenül attól, hogy különböző kultúrák hogyan viszonyulnak a kutyákhoz, a bibliai utalások arra mutatnak, hogy az emberiség már a Biblia legkorábbi időszakaiban is kapcsolatban állt a kutyákkal a mindennapi életben. Ezekből az időkből rendelkezésre álló bizonyítékok gazdagítják a kutyák fajfejlődésének megértését, valamint a kutyák taníthatóságának megértését is. Az egyik legkorábbi, még ma is létező kutyafajta a kánaáni kutya. Ezek a kutyák létfontosságúak voltak a mai Izrael életében, mivel őrként és pásztorként szolgáltak, és figyelmeztették gazdájukat az emberek és állatok érkezésére (Shibolet, 2016). Ez az ősi fajta a spitzek, vagyis a legidősebb kutyacsalád egyik alapító tagjaként funkcionált. Ezen korai alapfajtákból alakult ki az ember és kutya közötti kapcsolat történetének megértése, ami kulcsfontosságú a mai kutyakiképzési módszerek ügyes alkalmazásához. Ez a rövid kitérő az egyik ősi kutyafajtaról érdekes, de felmerül a kérdés, hogy ez hogyan kapcsolódik a kutyák kiképzéséhez. Bár a fajta megjelenése önmagában nem nyújt közvetlen betekintést a kutyaképzésbe, létezésük és történelmük megőrzése egy sokkal fontosabb dolgot tükröz: a kutyák emberre gyakorolt jelentőségét. A kutyák kulcsszerepet játszottak az emberiség történetében a bibliai időktől kezdve. Ez a kapcsolat és annak fontosságának megértése elengedhetetlen a sikeres kutyaképzéshez. A kutyák harcoltak az emberek oldalán a háborúkban, nyalogatták gazdáik sebeit, játszottak a gyerekekkel és segítettek nevelni őket, valamint vigaszt és társaságot nyújtottak a generációk során. A legfontosabb az, hogy a kutyák feltétel nélküli szeretetet nyújtanak számunkra. Ha az emberek elvárják, hogy kutyákkal dolgozzanak különböző feladatok és készségek végrehajtása érdekében, fel kell ismerniük azt a tényt, és törekedniük kell arra, hogy úgy képezzék őket, hogy tiszteletben tartsák a kapcsolatot. Ezért is fontos, hogy minden kutyatréner ismerje az ember-kutya kapcsolat és a kutyakiképzés történetét. A nyelvészeti megfigyelések alapján az

emberek kutyához való verbális viselkedése egyre inkább hasonlít a szülő-gyermek kapcsolat kifejeződéseire. A korábban határozott utasító stílust egyre inkább felváltja a dajkanyelvhez hasonló, becéző beszéd mód. A gazdák gyakran hívják kutyájukat kicsim, drágám formában, míg saját magukra a mami vagy apuci kifejezéseket használják a gazdi helyett. A kutya és az ember közötti kapcsolat leírására a szakértők hosszú ideig két, jól elkülöníthető modellt alkalmaztak. Az első, a családtagmodell szerint a kutya egyfajta csecsemőszerű szereplő az ember életében. A másik modell, a farkamodell, a kutya és az ember közötti kapcsolatot a farkasfalkában megfigyelt hierarchikus viszonyok alapján írja le, ahol az ember a megkérdőjelezhetetlen tekintélyű és domináns fél. A legújabb megközelítés, miszerint „a kutya az ember legjobb barátja”, árnyaltabb képet fest a két faj közötti kapcsolat működéséről. E szerint a kutya és az ember között egyfajta szövetség létezik, amelyben az ember gondoskodik a kutyáról, míg a kutya segíti a gazdáját. A kutya- ellentétben a farkassal- nem csupán általános kapcsolatot alakít ki az emberrel, hanem kifejezetten megkülönbözteti gazdáját a többiektől, és erősen kötődik hozzá. Ez a ragaszkodás különbözik az anyjához való kötődéstől, mivel az egyed fejlődése során nem gyengül. És hogy miért a kutya az egyetlen állat, amely önként csatlakozott az emberhez, arra valószínűleg sosem kapunk kielégítő választ (Moix, 2024).

2.1. Eszközökből házi kedvencek

Bár a kutyák az emberi élet részei voltak a kezdetektől fogva, a kutyakiképzés gondolata az 1800-as években jelent meg. A 19. század számos változást hozott, melyek közül talán a legfontosabb az ipari forradalom volt. Ez a fejlődést azt eredményezte, hogy több család városba költözött, így a családok több pénzt kerestek, ami először biztosította számukra azt a lehetőséget, hogy rendelkezzenek többletjövedelemmel. Ez lehetővé tette, hogy az emberek kedvencként tartsanak kutyát és ne csak munkakutyaként. Természetesen a legtöbb kutya nem tudott azonnal családtagként beilleszkedni a háztartásokba, így felmerült az igény a további kiképzésre.

A viktoriánus korszakban a kutyák fegyelmezésének fő formája a testi fenytés volt (Muniowski, 2019). A kutyák, mint házi kedvencek, még viszonylag új fogalomnak számítottak, sokszor még úgy bántak velük, mint a múltban a munkakutyákkal. Ez azt jelentette, hogy a kor fő kiképzési eszközei a nyakörv és az ostor voltak. Az adott korszak kutyakiképzési társadalma támogatta ezeket a nézeteket és sokan úgy gondolták, hogy nagy szolgálatot tesznek a kutyáknak azzal, hogy ostorral verik, mert ezáltal javítják a kutyát. Míg ez a fajta kiképzés

barbárnak tűnik a mai tréner szemében, érdemes megjegyezni, hogy akkoriban nem ismertek más alternatívát. A félelem volt a fő motiváló eszköz. Ekkor lépett a színre Ivan Pavlov biológus a kísérleteivel. Pavlov hatalmas előrelépést hozott a kutya és az ember közötti kapcsolat történetében. A pszichológia és az állatok tanulási folyamatainak tanulmányozását helyezte az előtérbe és bevezette a modern kutyakiképzés korszakát (Moix, 2024).

2.2.Hogyan tanulnak a kutyák

Az elmúlt 200 év kutatásai alapján az állatok három különböző módon tanulnak. Először is, a klasszikus kondicionálás révén, amelyet először Ivan Pavlov hirdetett meg. Másodszor, az operáns kondicionálás révén. Végül a kutyák modell tanulása alapján (ebes, 2024).

- Pavlovi klasszikus kondicionálás

Ivan Pavlov klasszikus kondicionálási kísérletei megmutatták, hogy az állatok képesek összekapcsolni két ingert, ha azok ismétlődően egyszerre jelennek meg. A kutyáknál Pavlov azt figyelte meg, hogy az étel előtti csengőhang rendszeres megjelenése egy idő után az étellel társult. Ennek eredményeként a kutyák pusztán már a csengőhang hallatán is nyáltermelésbe kezdtek anélkül, hogy az ételt ténylegesen megkapták volna. (ebes, 2024)

- Operáns kondicionálás

B.F. Skinner operáns kondicionálás elmélete szerint a viselkedés gyakoriságát a megerősítés vagy büntetés befolyásolja. Ez a megközelítés kiemelkedően fontos a kutyák viselkedésének alakítása és módosítása szempontjából. Például a kutyakiképzés során a pozitív megerősítés- mint az étel vagy jutalom adása egy kívánt viselkedés után- elősegíti annak rögzülését és megtanulását.(ebes, 2024)

- Kutyák modell tanulása

Ezen elmélet szerint a kutyák képesek tanulni mások viselkedésének megfigyelése révén. Ez azt jelenti, hogy nem szükséges minden egyes cselekvést saját maguknak kipróbálniuk, elég, ha más állatok vagy emberek viselkedését figyelik. Ez a tanulási mód lehetővé teszi számukra, hogy hatékonyan alkalmazzák a mások által bemutatott viselkedési mintákat. Például egy kutya úgy is változtathat a saját viselkedésén, hogy megfigyeli, ahogy egy másik kutya gazdája vezeti a kutyáját.(ebes, 2024)

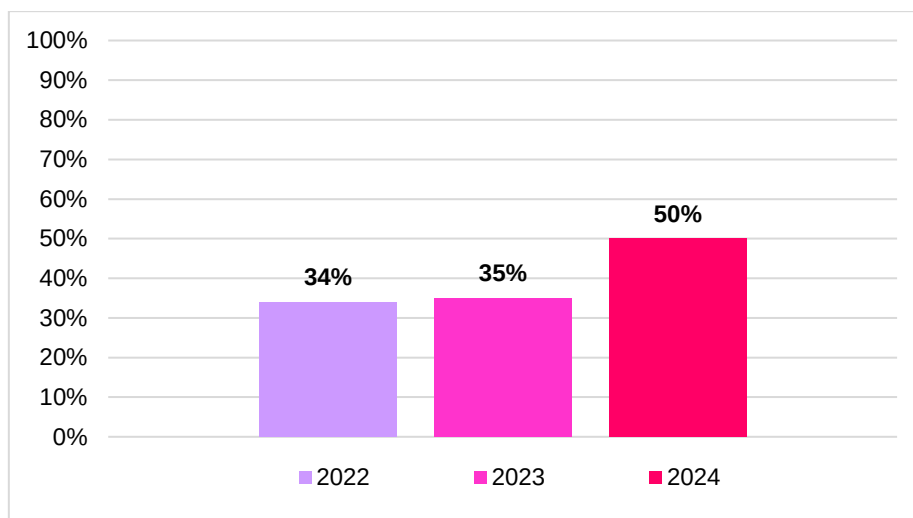
Az ELTE Etológiai Tanszékének munkatársai egy évtizede foglalkoznak a szociális tanulással, rengeteg viselkedéstudományt bizonyítja, hogy a kutya embertől, kutyától egyaránt képes tanulni, közvetlen jutalom nélkül is. (ebes, 2024)

A kutyák tanulását nagymértékben befolyásolják a környezeti tényezők, mint például az étrend és szociális környezet. Emellett az életkor és az egyed egyedi tulajdonságai is befolyásolják, hogy hogyan reagálnak a tanulási ingerekre. A kutyák tanulási folyamata rendkívül összetett és sokoldalú. Az etológusok és kognitív pszichológusok folyamatosan vizsgálják ezt a folyamatot, hogy mélyebben megértsék a kutyák viselkedését, és hatékonyabb módszereket fejlesszenek ki a viselkedésük kezelésére. A tanulás és a kutyák viselkedése közötti kapcsolat további kutatásokat igényel.(ebes, 2024)

3.Kutyatartási szokások Magyarországon

2021-ben készítettek egy országos reprezentatív felmérést a magyarországi kutyatartási szokásokról. A háztartások 50,4%-a tart legalább egy kutyát. A felmérés során az is kiderült, hogy ebből 33,4% egy kutya gazdája, 12,7% két kutya gazdája, 3,4% három kutya gazdája és csupán 1% tart 3-nál több kutyát otthon. Tehát elmondható, hogy jelenleg a magyar háztartások felében tartanak kutyát. A legtöbb gazda nem egy átgondolt kiválasztási folyamat révén jutott állathoz, hanem ajándékba kapta, utcáról fogadta be vagy ismerősétől fogadta be. A felmérés alapján a kutyatartók több, mint háromnegyede nem gondolja megterhelőnek az ebtartás költségeit. A felmérés a Covid-19-es járvány helyzet hatására felmerülő változásokat vizsgálta. Ebben az időszakban sok ember maradt egyedül és érezte magát magányosan, ezért állatok magukhoz vételével igyekeztek ezt ellensúlyozni. Sajnos ezeknek az állatoknak egy része később az utcára vagy menhelyekre került. Az állatok nagy száma azt mutatja, hogy egyre több szakemberre van szükség, aki állatokkal foglalkozik, ilyenek például a kutyakiképzők és

kutyaiskolák. Ez a kutatás az Agrárminisztérium és a NÉBIH „Gazdijogsi” programjának keretei között készült.(Vetter, Veronika and Ózsvári, 2022).

1. ábra A magyarországi kutyaháztartások megoszlása (%)

Forrás:(FEDIAF | Annual report, 2022,2023,2024) alapján saját szerkesztés

Miskolcon a felelős gazdik által 5232 kutya lett regisztrálva: Miskolc Megyei Jogú Város közigazgatási területén 2023. július 1- és július 31. között az állatvédelmi törvény előírása alapján meghirdetett ebösszeírás eredményeként nyilvántartásunkba 5232 eb adatait regisztráltuk (*Tájékoztató az ebösszeírás eredményéről*, 2023). Magyarország az európai kutyatartásban vezető pozícióban van, hiszen a háztartások 50%-ban van legalább egy kutya. Ez a következő térképen látható.

Kutyatartás Európában

A legalább egy kutyával rendelkező háztartások
%-a

2. ábra Sajátkészítésű térkép az Európai kutyatartásról %-ban, 2024

Forrás: European Pet Food Industry Federation (FEDIAF), 2024, kutyanemzet

Egy 2020-as cikk azt a kérdést firtatja, hogy vajon egyes országokban miért él több kutya. A cikk szerint sokan arra gondolnának, hogy a gazdagabb országokban van több kutya. De ez nem így van. „Vegyük példának az Európai Uniót: Svédország, a maga 54.135 \$/fő GDP-vel Európa egyik leggazdagabb országának számít, ennek ellenére a svéd háztartások csupán 12%-ában él kutya. Romániában viszont, ahol a GDP csupán 13.669 \$/fő, a háztartások 46%-ban találkozhatunk kutyával.”(Lilla, 2020). Egy másik cikk is vizsgálja, hogy vajon a gazdasági helyzet befolyással van-e arra, hogy valahol több kutya él. A cikk Németországot említi példának, hiszen ott a háztartások 21%-a tart kutyát és ez alacsonynak mondható, hiszen Európa egyik legnagyobb gazdasága (kutyanemzet, 2024).

4.Kutyaiskolák kínálata

Ma Magyarországon egy óra díja átlagosan 3000-5000 Ft között alakul. Az, hogy az emberek mennyit is költenek egy évben átlagosan egy kutyaiskolára az több mindentől is függ. 10000 Ft elég számos olyan dologhoz, amit már 2-3 alkalommal meg lehet tanítani a kiskedvencnek. Azonban, ha valamilyen speciális képzést szeretne az ember a kutyusának, aminél fontos a precíz folyamatvégzés vagy éppen a biztos tudás, a sok alkalom és törődés miatt az összeg akár 150 000 Ft is lehet.(Kutyaiskola árak: Árlista (2024-es útmutató), 2024)

1. táblázat Kutyakiképzési költségek óradíjai 2024-ben

Átlagos ár	3000 Ft
Minimum ár	2500 Ft
Maximum ár	7000 Ft

Forrás: (Kutyaiskola árak: Árlista (2024-es útmutató), 2024)

Maga a kiképzés átlagosan 3000-5000 Ft-ba kerül. Azonban ez csak a képzési díj. A gazdiknak rendelkezniük kell saját pórázzal, nyakörvvel, szükség esetén szájkosárral, biztosítania kell jutalomfalatot, valamint az oktatáshoz használt egyéb eszközöket is. Például: játék, klikker.

A kutyaiskola árak legmeghatározóbb tényezője az, hogy az ember milyen célt szeretne elérni és milyen szintről indul a képzés. Az sem hanyagolható el, hogy a kutyus milyen személyiségjegyekkel bír és hogy milyen idős. Érdemes már 3 hónapos kortól elkezdni a szocializációs képzések látogatását. A kutyaoktató az, akinek feladata, hogy segítse a gazdát és annak munkáját, hogy egy olyan kutyussal távozhasson az oktatásról, aki érti és teljesíti a vezényszavakat. (Kutyaiskola árak: Árlista (2024-es útmutató), 2024)

A kiképzést sok minden befolyásolhatja. Ilyen például az óra típusa: személyes, otthoni vagy csoportos kiképzés.

4.1.A tényezők, amelyek befolyásolják egy kiképzés árát:

1. A kutyus életkora: Egy kölyökkutya nevelése sokkal könnyebben kivitelezhető, mivel sokkal befogadóbb ezáltal hatékonyabban és gyorsabban elsajátítja a szokásokat. Nincsenek még berögzült, régi, rossz szokásai, amiket ki kellene iktatni, hiszen ezek nevelése sokkal nehezebb feladat.
2. Csoportos vagy magánóra: A legtöbb kutya esetében elegendő a csoportos óra, ahol másik 8-10 kutyussal és gazdival együtt gyakorolnak. Ezek a képzések általában 10-15 alkalmasak és a kutyaiskola területén megy végbe. Átlagosan 25.000-50.000Ft között

mozognak ezek a csomagok. A magánórák ezzel szemben sokkal drágábbak. Hiszen egy egyéni képzés során egy alkalom akár 15.000 Ft-ba is kerülhet.

3. Foglalkozások száma, hossza: Általánosan elmondható, hogy egy-egy alkalom alatt a kutya nem jegyzi meg azonnal, amit tanulnia kell. Hiszen nem mindegy, hogy véletlenül egyszer sikerült a kutyusnak végrehajtani egy parancsot vagy tudatosan be is tartja, amit a gazdi mond, úgy is, hogy nem kap cserébe jutalmat. Ezért is szükséges a többszöri óralátogatás. Több esetben kedvezőbb egy több alkalmas „bérletet” vásárolni, mint egyszeri alkalmakat kifizetni. *(Kutyaiskola árak: Árlista (2024-es útmutató), 2024)*
4. Képzés helyszíne: Lehet a kutyaiskola területén vagy akár háznál. Az otthoni kiképzés akkor megfelelő, hogyha a kutyus nem bírja az utazást, az iskola messze van vagy éppen a gazdának nincs arra lehetősége, például autója, hogy eljusson a kutyaiskolába. Ilyenkor viszont a kutyatréner házhoz történő kiszállása esetén, van, hogy utazási költséget is számolnak fel az óradíjon felül. Továbbá az sem elhanyagolható, hogy Magyarországon belül, hol szeretnénk részt venni a képzésen. *(Kutyaiskola árak: Árlista (2024-es útmutató), 2024)*

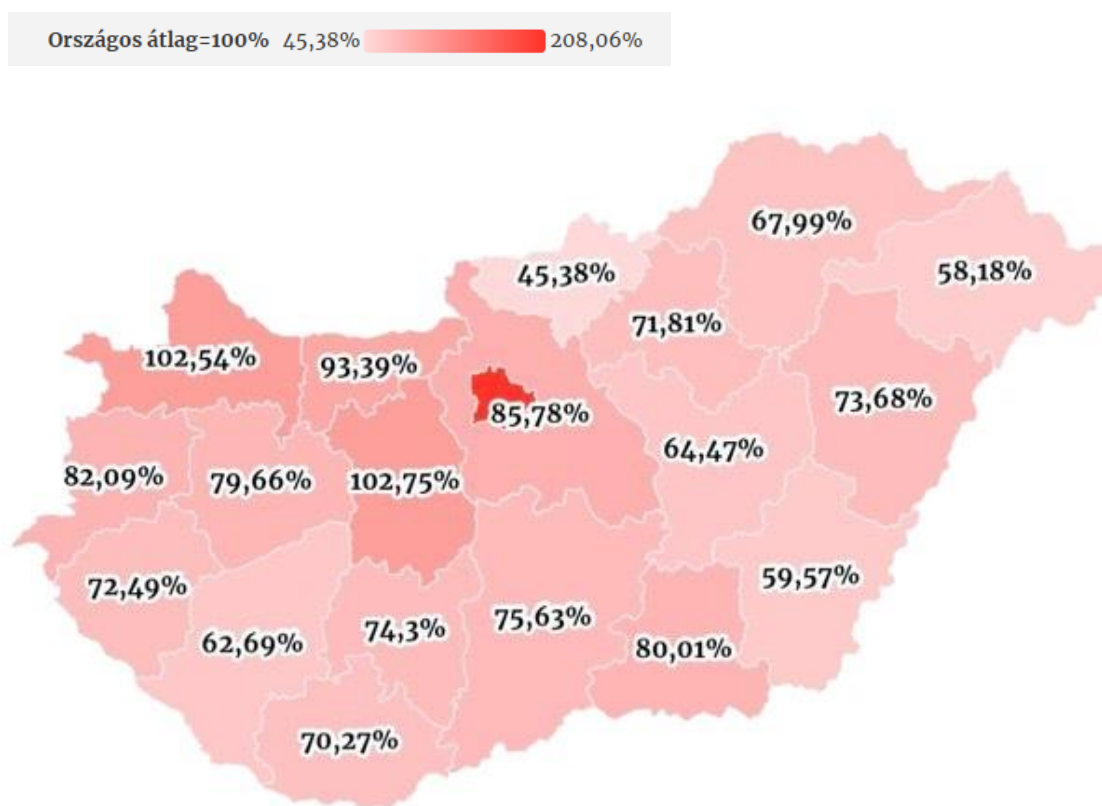
2. táblázat Képzési lehetőségek az ország különböző pontjain

Képzés	Képzés díjak				
	Bestdog (Budapest)	FIDELA gazdiképző (Miskolc)	Pécsi Kutyás Grund (Pécs)	Debreceni Kutyaiskola (Debrecen)	Soproni Kutyasuli (Sopron)
Kölyök alapozó tanfolyam	80 000 Ft	70 000 Ft	35 000 Ft	-	-
Kölyök Tükör Tanfolyam	-	-	-	80 000 Ft	-
Kezdő tanfolyam	60 000 Ft	-	52 000 Ft	-	-
Alapfokú tanfolyam	-	48 000 Ft	-	80 000 Ft	69 000 Ft
Városi kutyás tanfolyam	80 000 Ft	-	-	-	-
Kiskutya a nagyvárosban tanfolyam	-	24 000 Ft	-	-	-
Kamasz kutyás tanfolyam	80 000 Ft	-	30 000 Ft	-	-
Haladó tanfolyam	-	-	48 000 Ft	-	-
Középfokú tanfolyam	-	45 000 Ft	-	80 000 Ft	75 000 Ft
Felsőfokú tanfolyam	-	-	-	80 000 Ft	-

Forrás: A kutyaiskolák weboldalai¹

¹ <https://bestdog.hu/arlista/> ,
<https://fidela.hu/arlista/> ,
<https://kutyasoktatas.hu/> ,
<https://debrecenikutyaiskola.hu/> ,
<https://sopronikutyasuli.hu/?v=35b5282113b8>

Az ország különböző területein más-más árakkal találkozunk és különféle képzési lehetőségekkel. A táblázatban jól látható, hogy az árlista élén Budapest és Debrecen áll. Ez a két város bérszínvonalban és lakásárakban is kiemelkedik az ország többi városához képest. A sort a Soproni Kutyasuli folytatja, az ország nyugati részén található, itt az emberek magasabb jövedelemmel rendelkeznek, hiszen közel van az ausztriai határhoz, továbbá a nyugati országrész fejlettebb, ezért is alakulhatott így az árazása. A legkedvezőbb árakkal a FIDELA Gazdi- és Kutyaképző Központ, valamint a Pécsi Kutyás Grund rendelkezik. Ez a gazdasági jellemzőknek köszönhető, hiszen ezeken a területeken az emberek nem a legjobb helyzetben élnek.

3. ábra Egy főre jutó bruttó hazai termék vármegyénként az országos átlag százalékában, 2022-es adat

Forrás: KSH, Atlatszo

4.2. Speciális, szakmai kutyakiképzés:

Az emberek nem csupán hobbi céljából tartanak kutyát: sokaknak egészségi állapotuk miatt vagy speciális munkafeladatok ellátásához van szükségük négylábú társra. Ilyen kutyák például a vakvezető, segítő, nyomkereső, vízimentő, nyomkövető, rendőr-, kábítószer- és szarvasgomba-kereső szolgálati, vadász- és terápiás kutyák.

3. táblázat Speciális kutyakiképzések árai

Képzés típusa	Ára
Vakvezető kutya kiképzés	2-2,5 millió Ft
Segítő kutya kiképzés	50-80.000 Ft
Vízimentő kutya kiképzés	50-80.000 Ft
Nyomkereső kutya kiképzés	50-80.000 Ft
Rendőr kutya kiképzés	300-500.000 Ft
Kábítószer kereső kutya kiképzés	40-70.000 Ft
Szolgálati kutya kiképzés	300-500.000 Ft
Terápiás kutya kiképzés	50-80.000 Ft

Forrás: (Kutyaiskola árai: Árlista (2024-es útmutató), 2024)

4.2.1. A szolgálati kutyák

A szolgálati kutyák képzési költségei széles skálán mozognak, attól függően, hogy milyen feladatkörre szánják őket. Alapvetően három kategóriába sorolhatók: őrző-védő kutyák, emberi szagok azonosítására kiképzett kutyák, és egy, speciális feladatok ellátására alkalmas kutyák. A szolgálati képzésbe csak olyan kutyák kerülhetnek be, akik már rendelkeznek alapvető képzettséggel és megfelelő tulajdonságokkal. Fontos tudni, hogy a legtöbb szolgálati kutya nem lenne ideális házikedvenc, és fordítva: a házikedvencként tartott kutyák többsége nem felel meg a szolgálati munkára. Egy szolgálati kutyának ugyanis mindig és minden körülmények között megbízhatóan kell dolgoznia, ezért nélkülözhetetlen a megfelelő temperamentum és engedelmesség. Ezeket a kutyákat általában azért képzik, hogy segíthessék az embert a rendvédelmi és bűnüldözési feladatokban (például rendőr- és mentőkutyák), vagy hogy támogatást nyújtsanak a mindennapi élet különböző területein, mint a vakvezető és terápiás kutyák esetében. *(Kutyaiskola árai: Árlista (2024-es útmutató), 2024)*

A vakvezető kutyák hatalmas segítséget nyújtanak a látássérült vagy vak emberek számára. Ehhez elengedhetetlen, hogy a kutya pontosan tudja, mit, mikor és hogyan jelezzon, illetve képes legyen feldolgozni és értelmezni a környezetben zajló eseményeket. A teljes kiképzés

költsége általában 2-2,5 millió forint, amíg a kölyökkutyák eljutnak a közlekedésbiztonsági vizsgáig. Ez a folyamat általában 1,5-2,5 évet vesz igénybe, és nem lehet lerövidíteni, mivel a gyorsított képzés veszélyeztetné bizonyos fontos készségek és feladatok alapos elsajátítását. *(Kutyaiskola árak: Árlista (2024-es útmutató), 2024)*

4.2.2. A hallókutyák

„Magyarországon a hallókutyák, azaz a siketeket segítő kutyák képzése és elterjedtsége még nem számottevő. A halló kutyák más néven jelző kutyának vagy habilitációs kutyának is tudjuk hívni. A NEO Magyar Segítőkutya Egyesületnek köszönhetően évről évre újabb kutyák állhatnak munkába és kezdhetik meg a segítségnyújtást. A hallókutya képzése hasonlóan a vakvezetőéhez átlagosan 1,5-2 évig tart és 2-2,5 millió Ft-ba kerül.” *(Kutyaiskola árak: Árlista (2024-es útmutató), 2024)*

4.2.3. Gazdijogi

2021-ben a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) a „Szerezz Te is gazdijogsit!” szlogennel hirdette az ingyenes online képzést. A program célja, hogy gyakorlati és elméleti tudást biztosítson mindazok számára, akik felelős és gondoskodó gazdikká szeretnének válni. A tananyag nyolc különálló fejezetből áll, amelyeket ajánlott sorrendben feldolgozni, de bármely rész szabadon és önállóan is tanulmányozható. A tanfolyam átfogóan tárgyalja a felelős kutyatartás legfontosabb területeit, például a kutyaválasztást, az etetést, az anatómiai és egészségügyi kérdéseket, a nevelési tanácsokat, a viselkedés problémák kezelését, valamint a jogi szempontokat. A képzés célja, hogy gyakorlati tanácsokkal és nélkülözhetetlen ismeretekkel lássa el az állattartókat. A résztvevők a tananyag elvégzését követően tudásukat is próbára tehetik. A teszt 30 kérdésből áll. Az eredményes teljesítéshez legalább 65%-os eredményt kell elérni *(Elindult a gazdijogi képzés - Nébih, 2021)*.

4.2.4. Indokok, hogy egyes gazdik miért teljes kiképzési programokat vállalnak

Elsősorban a gazdik anyagi helyzetétől függ ez a kérdés a legjobban, hiszen a teljes kiképzési program sokkal drágább, mint egy alapszintű képzés. Fontos szerepet játszik ebben a döntésben a kutya fajtája és képességei is, hiszen egyes fajtáknak elegendő lehet egy alapképzés, míg más kutyáknak, mint például a munkakutyák (Border Collie, Németjuhász) adottságaihoz jobban illik egy teljes kiképzési program. Ehhez szorosan kapcsolódik az ember életmódja, hiszen egy városi kutya számára megfelelő egy alap engedelmisségi képzés, de a vidéken, tanyákon élő gazdák nagyobb hangsúlyt fektethetnek a speciális képzésekre, például vadász vagy

pásztorkutya képzésre. Egyes gazdik úgy tekintenek a teljes kiképzési folyamatra, mint egy hosszú távú befektetés, amely csökkentheti a későbbi viselkedés problémákból eredő költségeket, mint például a tréner díjak vagy károk helyreállítása. Az idő is egy fontos tényező, hiszen egy alapképzés sokkal kevesebb időt vesz igénybe és akiknek korlátozott az idejük a munkájuk vagy éppen élethelyzetük miatt, inkább egy ilyen képzést fognak választani. Nagytestű, erős kutyák esetében a gazdik fontosnak tartják a teljes kiképzést, hogy a kutya viselkedése minden helyzetben kontrollálható legyen. Végül, a gazdák motivációja és céljai is döntő tényezők. Akik szorosabb kapcsolatot és mélyebb együttműködést szeretnének kiépíteni a kedvencükkel, valószínűleg a teljes kiképzési programot részesítik előnyben.

4.3. Kutyaiskolák Miskolcon

Miskolcon hét kutyaiskola található, ezek a következők: FIDELA Gazdi- és Kutyaképző Központ, Az ÉN kutyaiskolám, Lucky-Dog Kutyaiskola, Borsod Dogsport Kutyaiskola, Avasi Kutyasuli Miskolc, Szabó Szabina Kutyasztter és Kutyaoktató, DOGmotion Kutyaiskola és a Kistokaji Kutyasuli. Ezek az iskolák számos képzési lehetőséget kínálnak a kutyás társadalomnak. Mindegyik kutyaiskola fontosnak tartja a kutyák tanítását, de mindegyik más kínálattal rendelkezik. Van, ahol különböző képzéseken vehetünk részt, de van lehetőség egyéni képzésre is, ha a gazdi kutyusa nem jön ki jól más kutyákkal, vagy messze van a kutyaiskolától, akkor arra is van lehetőség, hogy háznál történjen a képzés. A kutyaiskolák ajánlanak bérletes opciókat is, így több alkalommal is részt vehetünk bizonyos programokon. A DOGmotion kutyaiskolában a gazdiknak lehetőségük van kipróbálni a dog dancinget, ami valójában azt jelenti, hogy a gazdi a kutyájával együtt „jár táncot”. Ez egy sportág, amit a kutya és gazda páros együtt tud végezni és komoly összhang lesz a páros között. Ehhez viszont a kutyának engedelmesnek kell lennie, hiszen a különböző trükkökre épül (Böröczki, *Dogdance - Mi az a dog dancing?*, 2020)². A FIDELA Gazdi- és Kutyakiképző központban lehetőség van Rally Obidience tanfolyamra is, ami egy kutyás sport. „A Rally Obedience sport egy több állomásból álló akadálypályán zajlik. Az állomások táblákból állnak, melyek adott feladatot jelzik a párosoknak, és hogy merre kell tovább haladni. A kutyavezető lábhoz hívja a kutyát, és lehetőleg gyorsan és precízen mennek végig a pályán.”(‘Rally Obedience’, 2024)³. Összeségében elmondható, hogy Miskolc városában számos lehetőség van kutyánk kiképzésre. Több típusú tanfolyamon is részt lehet venni a kutya igényeinek megfelelően.

² <https://dogdance.hu/blog/mi-az-a-dog-dancing>

³ <https://kutyasuli.hu/rally-obedience/>

5. Kérdőívek elemzése

Ebben a fejezetben az általam készített kérdőív eredményeit fogom elemezni különböző módszerek segítségével. Többek között vizsgáltam a tényezők közötti kapcsolatokat, hogy van-e kapcsolat, és ha van akkor az milyen erősségű. Összesen 138 válasz érkezett a kérdőívemre, ebből 20 irrelevánsnak minősült, mivel 9 embernek nincs kutyája, 11 ember pedig nem hajlandó foglalkozni kutyája tanításával. Az adattisztítás után 118 válasz bizonyult értékelhetőnek, így a számításokat nagy minta alapján végeztem.

5.1. Módszertan

A kérdőív összeállításakor többféle kérdés típust is alkalmaztam. A legtöbb zárt kérdés volt, ezen belül is a likert-skála és fontossági skála és demográfia kérdések. Továbbá helyet kaptak többkimenetelű kérdések is és volt nyitott kérdés is, amire a kitöltő önálló véleményére voltam kíváncsi. A kapott eredményeket statisztikai módszerekkel és adatvizualizációs eszközökkel értelmeztem. A következő fejezetekben az egyes módszerek főbb jellemzőit ismertetem.

5.1.1. Likert-skála

A Likert-skálát Rensis Likert amerikai pszichológus és szociológus dolgozta ki, az 1932-es doktori értekezéséhez kapcsolódóan. Az általa kifejlesztett módszer az attitűdök mérésére szolgál, és napjainkban is széles körben alkalmazzák (Horváth, 2004, Bertram, 2014). Ez a megközelítés máig népszerű eszköz a kérdőíves kutatásokban. A módszer alapja, hogy különböző állításokat egy két szélsőséges végpont között elhelyezkedő skálán értékelnek. A skála általában 1-től 5-ig vagy 1-től 7-ig terjedő pontszámokkal van ellátva, ahol az egyik végpont teljes elutasítást, míg a másik teljes egyetértést vagy azonosulást jelent. A válaszadók az adott állítással kapcsolatos véleményüket a két végpont között helyezhetik el. A páratlan fokozatok lehetőséget adnak arra, hogy semleges álláspontot is megfogalmazzanak, így a válaszok árnyaltabbak lehetnek. Amennyiben a válaszlehetőségek száma páros (például 2, 4 vagy 6), akkor kényszerválasztásról beszélhetünk, mivel a válaszadók számára nincs lehetőség középútas megoldást választani (Rózsa, Nagybányai és Oláh, 2006, 72.). Számos kutatás vizsgálta már a skálafokozatok számát, valamint a páros és páratlan válaszlehetőségek alkalmazásának előnyeit és hátrányait. Emellett arra is irányultak kutatások, hogy befolyásolja-e a válaszokat a válaszlehetőség sorrendje, vagyis az, hogy az értékek balról jobbra, illetve jobbról balra növekednek-e. A kutatások eredményei alapján a válaszadók általában előnyben

részesítik a bal oldalon található opciókat, ami azt is jelenti, hogy ezzel a módszerrel bizonyos mértékű irányítás gyakorolható a válaszok felett.(Zerényi, 2016).

5.1.2. Kapcsolat szorosság vizsgálata

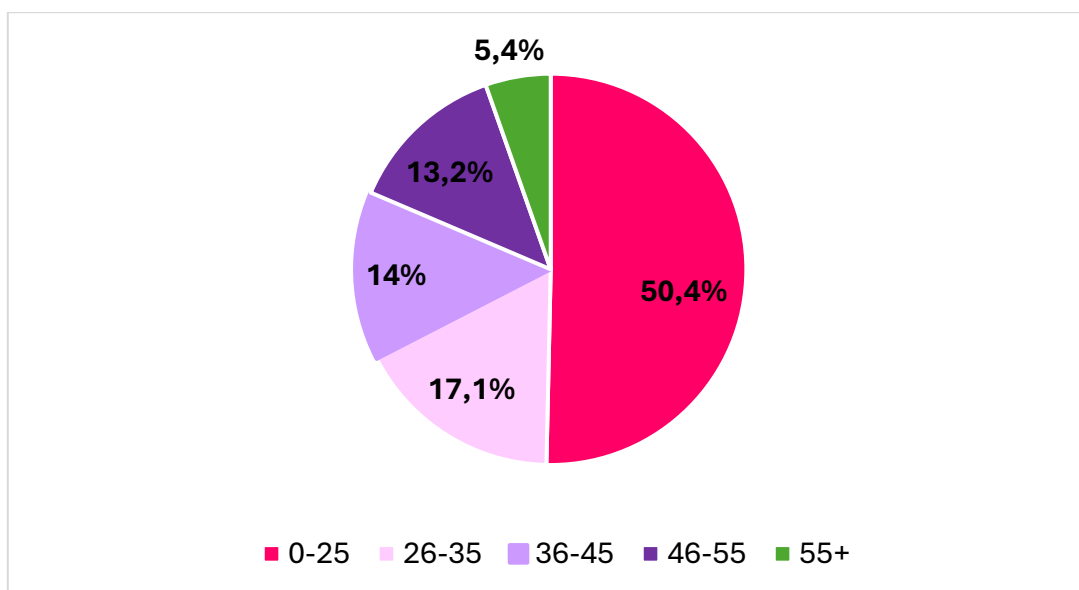
A statisztikai elemzés egyik fontos feladata az, hogy az összefüggéseket feltárja és azokat számszerűen jellemezze. Az összefüggések elemzésének egyik fő módszere a sztochasztikus kapcsolatok elemzése. Az asszociáció a sztochasztikus kapcsolat egyik fajtája. Akkor beszélünk asszociációról, ha mindkét ismerv minőségi/területi ismerv és nominális skálán vannak mérve. Asszociáció vizsgálatokor Khi-négyzet próbát alkalmaztam, illetve Cramer mutató segítségével értelmeztem a kapcsolatszorosságot. (Domán-Szilágyi-Varga, 2008).

A sztochasztikus kapcsolatok másik fajtája amikor egy minőségi vagy területi és egy mennyiségi ismerv közötti kapcsolatot vizsgálunk. Ezt vegyes kapcsolatnak hívjuk, hipotézis vizsgálata a varianciaanalízis. A varianciaanalízis segítségével nominális, vagy ordinális változók intervallumszintű változókkal való összevetése lehetséges (Sajtos-Mitev, 2007). Ezen vizsgálathoz F-próbát, illetve szóráshányados kapcsolatszorossági mutatót használtam.

A sztochasztikus kapcsolatok harmadik fajtája, amikor két mennyiségi ismerv között végzünk vizsgálatot, ezt korrelációnak hívjuk. A korreláció segítségével meghatározható, hogy van-e összefüggés a vizsgált tényezők között, milyen irányú ez az összefüggés, valamint, hogy az egyik ismerv változása milyen hatással van a másik változására (Sajtos-Mitev, 2007). Ehhez Pearson-féle korrelációs együtthatót számoltam. Mivel nagyon gyenge kapcsolatokat tapasztaltam, ezért regressziós függvény felállításával nem próbálkoztam.

6.Eredmények

A válaszadók 82%-a nő, 18%-a pedig férfi volt. Valamint a kitöltők több, mint 50%-a 25 év alatti korosztályba tartozik.

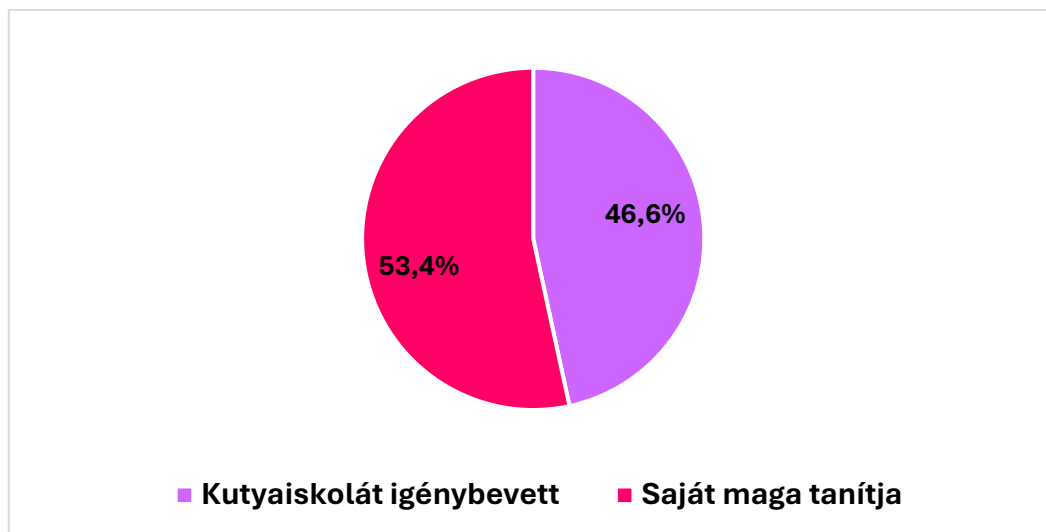
4. ábra A kérdőívkitöltők korosztályának megoszlása %-ban

Forrás: Saját szerkesztés adatbázis alapján

Ebből arra lehet következtetni, hogy a Z generáció számára fontos a kutyatartás. Manapság a fiatalabb generáció nagyobb eséllyel fordítja megtakarított pénzét a kiskedvencére, mint más luxuscikkekre vagy nyaralásokra. Egy kutatás kimutatta, hogy a Z generáció 42%-a inkább kisállatára költi a pénzét. Továbbá az is kiderült, hogy minden más generációnál nagyobb arányban költenek 100 dollárt (34,3 ezer forintot) a kutyára, mint a jelenlegi párjára(András, 2023). „A Synchrony megbízásából, a Onepoll által végzett felmérésből az is kiderült, hogy a boomerek már korántsem hajlandók annyit költeni a háziállatokra.”(András, 2023). A Z generációs gazdik elkötelezettségét kedvenceik iránt jól példázza, hogy az elmúlt évben nemcsak a kötelező orvosi vizsgálatokra és a napi étkezés biztosítására költöttek, hanem olyan különleges dolgokra is, mint például egy gép, ami a kutyának eldobja a labdát. Ezen kívül a fiatal generáció tagjai szinte bármit hajlandók lennének feladni annak érdekében, hogy háziállataik semmiben ne szenvedjenek hiányt. A legelkötelezettebb gazdik még ennél is nagyobb áldozatokra lennének készek, hogy meghosszabbítsák kedvencük életét (András, 2023).

A kitöltők 46,6%-a vett már igénybe vagy kutyaiskolát vagy egyéni kutyakiképzőt, a maradék 53,4% saját maga tanítja kutyáját. A kérdőívre választ adók 42,4%-nak nagyon fontos, hogy

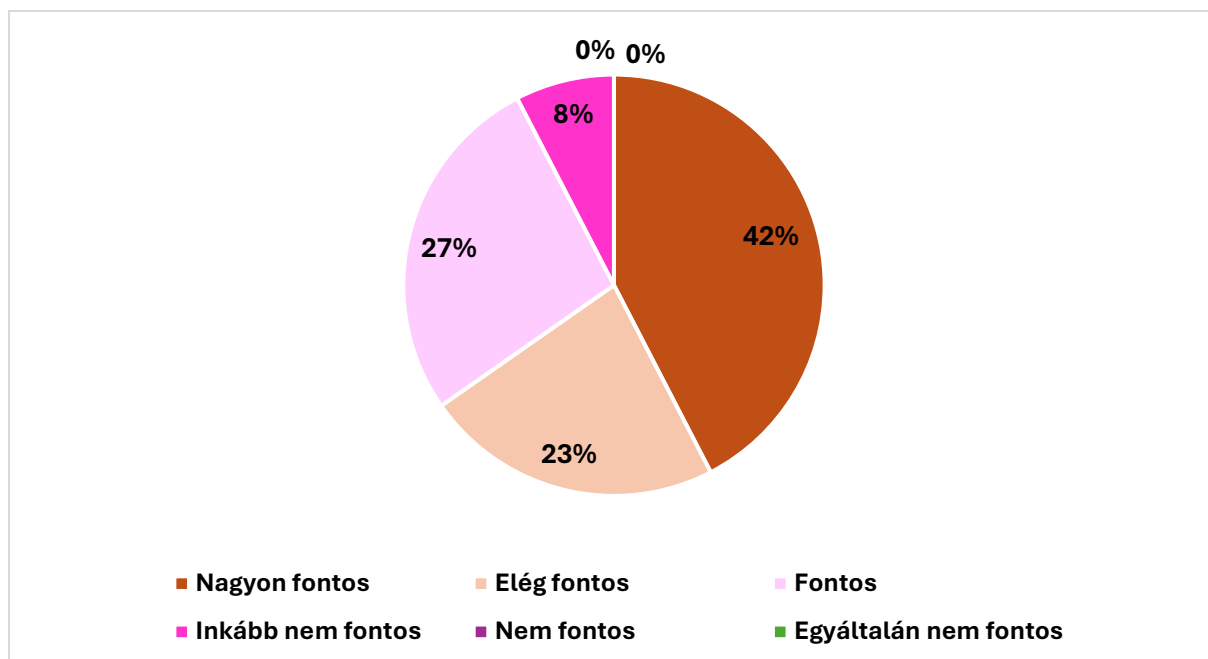
kutyája ki legyen képezve, az én véleményem is ugyanez és ezért is tartom fontosnak ezt a témát.

5. ábra A kutyaiskolát igénybe vevők aránya %-ban

Forrás: Saját szerkesztés adatbázis alapján

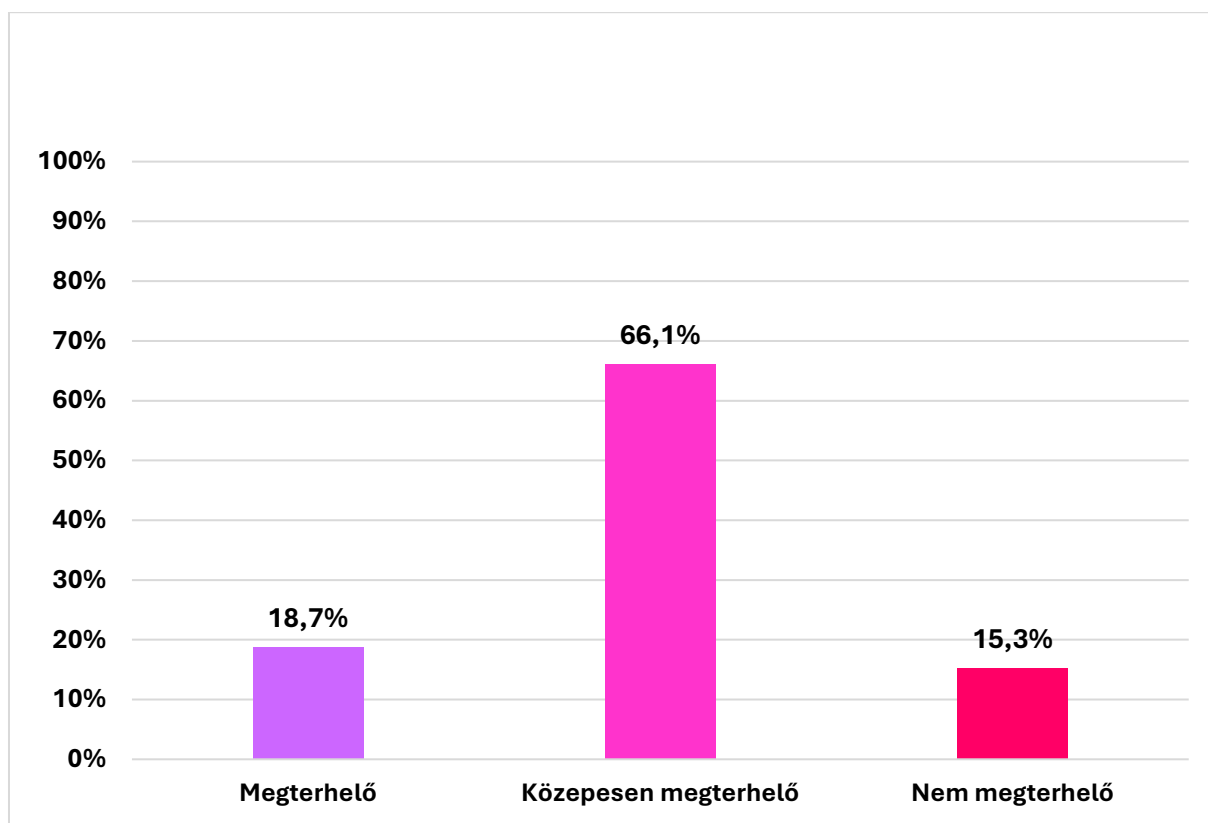
Ebből arra lehet következtetni, hogy az emberek körében egyre népszerűbbé válik a kutyaiskolák igénybevétele, hiszen számos előnnyel rendelkeznek ezek az iskolák. A kutyaiskolák nem csak arra jók, hogy a kutyák vezényszavakat tanuljanak, hanem a szocializációs képessége is javul a kiskedvencnek, ha kutyaiskolába jár.

6. ábra A mennyire fontos, hogy kutyája ki legyen képezve kérdésre adott válaszok megoszlása %-ban

Forrás: Saját szerkesztés adatbázis alapján

Az utolsó kérdésben arra kerestem a választ, hogy a kutyatartás költségei mennyire megterhelőek. A válaszok alapján arra a következtetésre jutottam, hogy közepesen megterhelőnek ítélték a válaszadók. A kutyatartás költségei több tényezőtől függenek, ilyen például az életkora, fajtája, mérete és egészségi állapota az állatnak.

7. ábra Mennyire megterhelőek a kutyatartás költségei kérdésre adott válaszok megoszlása %-ban

Forrás: Saját készítés adatbázis alapján

6.1. Korreláció

Először korrelációt vizsgáltam az alábbi változók között, amelyek a 4. táblázatban láthatók.

4. táblázat Korreláció számításához felhasznált változók és eredmények

Változók	Pearson-féle korreláció
Kutyatartás költségeinek megterhelősége-a kiképzés fontossága	0,1438
Kutyakiképzés fontossága-a kutya engedelmességi szintje	0,3873

Forrás: Saját szerkesztés adatbázis alapján

Arra a következtetésre jutottam, a Pearson-féle korrelációs együttható vizsgálatával, ahogyan a táblázatban is látható, a változók viszonylatában gyenge, illetve közepes erősségű kapcsolatot tudtam kimutatni.

6.2. Asszociáció

A kitöltők korosztályának és a kutya tanítására való hajlandóság közötti kapcsolat vizsgálatán Khí- próbafüggvényt alkalmaztam. A hipotéziseim a következők:

H0: Nincs kapcsolat a korosztály és a kutya tanítására való hajlandóság között

H1: Van kapcsolat a korosztály és a kutya tanítására való hajlandóság között

A hipotézis vizsgálat próbafüggvényének értéke 3,074. Mivel a próbafüggvény kritikus alsó értéke 0, a kritikus felső értéke pedig 9,488, ezért elfogadjuk a H0 hipotézist, miszerint nincsen kapcsolat a két tényező között. Ugyanakkor a vizsgálat feltétele, hogy a függetlenség esetén elvárt értékek nem lehetnek 1-nél kisebbek és a cellák maximum 20%-ban lehet 1-5 közötti érték. Ez az én esetemben nem teljesült, tehát következtetésre a számításaim nem alkalmasak, nagyobb elemszámra lett volna szükség.

A kitöltők neme és a kutya tanítására való hajlandóság közötti kapcsolat vizsgálatához Khí- próbafüggvényt alkalmaztam. A hipotéziseim a következők:

H0: Nincs kapcsolat a nem és a kutya tanítására való hajlandóság között

H1: Van kapcsolat a nem és a kutya tanítására való hajlandóság között

A hipotézis vizsgálat próbafüggvényének az értéke 2,819. A próbafüggvény kritikus alsó értéke 0, a kritikus felső értéke pedig 3,841, ezért elfogadjuk a H0 hipotézist, azaz nincs kapcsolat.

Ugyanakkor a vizsgálat feltétele, hogy a függetlenség esetén elvárt értékek nem lehetnek kisebbek egynél és a cellák maximum 20%-ban lehet 1-5 közötti érték. Ez az én esetemben nem teljesült, tehát következtetésre a számításaim nem alkalmasak, nagyobb kitöltőszámra lett volna szükség. A kapcsolat szorosságát Cramer mutató segítségével vizsgáltam. Eredményül 0,1478-at kaptam, tehát a nem és a kutya tanítására való hajlandóság között gyenge erősségű kapcsolat van.

6.3. Vegyes kapcsolat vizsgálata

Vizsgálva, hogy van-e kapcsolat a nemek és hogy mennyit hajlandóak a kutyákra költeni válaszok között varianciaanalízist végeztem. Átlagosan a válaszadók 38.347 Ft-ot költenének kutyájuk tanítására. Ezzel szemben a férfiak 32.632 Ft-ot, míg a nők 39.444 Ft-ot lennének hajlandóak kiadni átlagosan a kiképzésekre. A hipotéziseim az alábbiak:

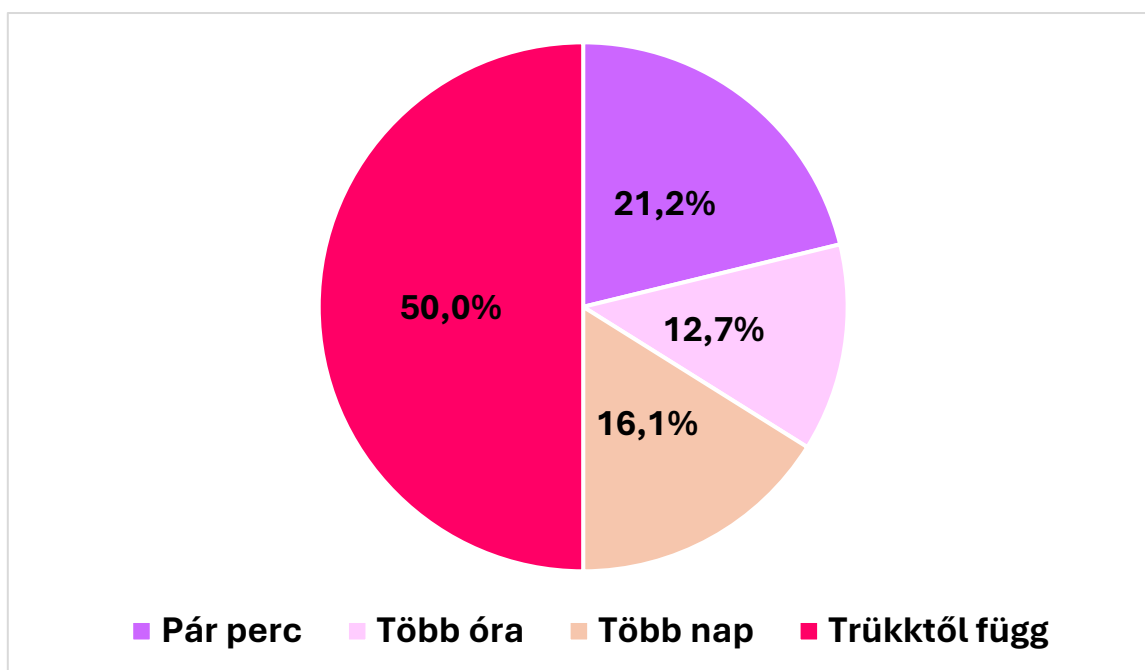
H0: Nincs kapcsolat a nem és a költség nagysága között

H1: Van kapcsolat a nem és a költség nagysága között

Számításom során F-próbát alkalmaztam, melynek feltétele az azonos szórás és normál eloszlás. A próbafüggvény számított értéke 0,6496 lett. A próbafüggvény kritikus alsó értéke 0, a kritikus felső értéke 3,9228. Ezek alapján a döntés az, hogy elfogadjuk a H0 hipotézist, azaz nincs kapcsolat a nem és a költség nagysága között. A vizsgálat feltétele teljesül, a szórások egyezőségét teszteltem kétmintás F-próbával. A próbafüggvény számított értéke 1,27815 lett. A próbafüggvény kritikus alsó értéke 0,4403, a kritikus felső értéke 1,8925. Ezek alapján a döntés az, hogy elfogadjuk a H0 hipotézist, vagyis a szórások megegyeznek. Továbbá kiszámoltam a szóráshányados értékét, mely 0,0746, azaz nagyon gyenge erősségű kapcsolat van a nem és a költség nagysága között.

6.4 Időráfordítás

Fontos megemlíteni azt is, hogy egy kutya tanításához nem csak eszközökre és képzésekre, valamint pénzre van szükség. Nem szabad elfelejtenie a ráfordított időről sem, igaz ez pénzben nem mérhető, de ez is kell ahhoz, hogy a kutyát megtanítsuk bizonyos feladatokra és trükkökre. A kérdőív kitöltőit arra kértem, hogyha tanítanak kutyájuknak bármilyen trükköt azt pontosítsák, hogy mennyi időbe telik. A kitöltők 50%-a azt a lehetőséget választotta, hogy trükkötől függ. A válaszok alapján elmondható, hogy a trükkök megtanításának ideje a pár perctől az egy évig tartó időszakig terjed. Egy egyszerű ül vezényszó megtanítása könnyebb, mint egy összetettebb feladatnak a megtanítása. Az, hogy ki mennyi időt szán kutyája tanítására nagyon vegyes és egyénfüggő. Itt számításba kell venni az ember szabadidejét, életkorát és kutyája igényeit, fajtáját és korát. Egy-egy trükk megtanításának ideje nem csak a feladat milyenségétől függ, hanem a kutya személyiségétől és fajtájától is. Az Egyesült Államokban végeztek egy kutatást, amelyről készült egy tanulmány is 2022-ben. A kutatás a kutyák genetikáját vizsgálta, hogy a fajta típusa valóban meghatározza a kutya jellemvonását. Több olyan gént is azonosítottak, amelyek csak bizonyos fajtákra jellemző viselkedéshez kapcsolódnak (Vámosi, 2022).

8. ábra A mennyi időt vesz igénybe egy-egy trükk megtanítása kérdésre adott válaszok megoszlása %-ban

Forrás: Saját készítés adatbázis alapján

7. Gazdasági előnyök és befektetés a kutyák tanításában

1. Kártérítési és baleseti költségek csökkentése:

Egy jól nevelt kutya ritkábban okoz olyan baleseteket, amelyek anyagi kárt okoznak, nem szöknek el, nem rohannak ki az utcára és támadnak meg embereket és kicsi az esélye annak, hogy tárgyakat rongálnak meg, amit nekünk embereknek pótolni kellene. Egy alap engedelmes képzés csökkentheti annak kockázatát, mint az agresszív viselkedés, amelyből jogi és peres ügyek keletkezhetnek.

2. Speciális képzések:

A verseny-vagy munkakutyák esetében a teljes kiképzési program jelentős piaci értéket adhat a kutyának. Egy jól képzett kutya elismert munkateljesítménye vagy versenyen elért eredménye növeli az értékét, tenyésztés esetén a kölyköket magasabb áron lehet értékesíteni. Azok számára, akik kutyájukat munkacélokra használják (például: pásztorkutya) a képzésbe fektetett összeg gyorsan megtérül, mivel a képzett kutya javítja a munka hatékonyságát.

3. Kezdeti befektetés előnye:

Minél hamarabb kezdjük tanítani kutyánkat vagy akár kutyaiskolába járni vele annál könnyebben kezelhetővé válik. Ez csökkentheti annak az esélyét, hogy később valamilyen tréningre vagy viselkedésmódosításra legyen szükség.

4. Egészségügyi költségek minimalizálása:

Ha egy kutya nem tud szépen sétálni pórázon, mert eszeveszett módon húz, az bizony súlyos gondokat okozhatnak. A nyakörvet viselő kutyáknál a póráz húzása sérüléseket okozhat a nyak és a légcső területén. A nyakörv a pajzsmirigy környékén helyezkedik el, így a póráz folyamatos húzása állandó nyomást gyakorolhat a szervre, ami idővel pajzsmirigy-alul működést idézhet elő. Ennek kezelésére alkalmas módszerek több tízezer forintba kerülnek (Mádi-Krezinger, 2024).

Ha egy kutya mindent feleszik a földről, az bizony nem egy kellemes dolog. Az utóbbi időkben megnőtt a mérgezések száma, és ha a kutyánk feleszik valami olyat a földről, ami számára mérgező, komoly állatorvosi számlával találhatjuk szembe magunkat (László, 2023).

5. Szolgáltatások igénybevételeének lehetősége:

Van olyan szálloda és panzió, amely csak olyan kutyákat fogad, akik jól neveltek, képesek nyugodtan viselkedni idegen környezetben, nem ugatnak vagy viselkednek agresszíven. A tömegközlekedési eszközökön (vonat, busz, villamos, repülő) való utazás is szabályokhoz kötött, ilyen a póráz és szájkosár használata például. Egy

kiképzett kutya könnyebben alkalmazkodik a szájkosár viseléséhez. A parkok és kutya futtatók csak akkor biztonságosak és élvezetesek, ha a kutyák megfelelően szocializáltak és képesek más kutyákkal konfliktusmentesen együtt játszani. A tanfolyamok segítik a kutyát abban, hogy megfelelően reagáljon olyan helyzetekben, ahol nagyobb a tömeg vagy a zaj. A jól nevelt kutyák gazdái nyugodtabban mehetnek különféle helyekre kutyáikkal együtt, hiszen nem kell aggódniuk a viselkedés problémák miatt. Ez lehetővé teszi számukra, hogy több időt tölthessenek együtt, például nyaralások vagy kirándulások során.

6. *A kutyás iparág fejlődése:*

Minél több ember vesz részt kutyakiképzési programokban annál jobban támogatja az iparágat. Ha ilyen tanfolyamokra fektetnek be az emberek, azzal támogatják a kutya iskolákat, kutyakiképzőket, viselkedésterapeutákat és egyéb ehhez kapcsolódó szolgáltatásokat. Ez munkahelyeket teremt, hiszen, ha nő a kereslet, akkor azt kompenzálni kell a kínálattal.

8. Összegzés

A kutyák mindig is az ember életének részét képezte. Ahhoz, hogy az ember és kutyája közötti kapcsolat harmonikus legyen bizony szükség van arra, hogy a kutya megtanulja mit szabad és mit nem, bizonyos körülményekben hogyan viselkedhet. Viszont az egyéni döntés, hogy valaki igénybe veszi-e a kutyaiskolák által szolgáltatott tanfolyamokat vagy sem. Számos előnye van, ha az ember kutyaiskolában taníttatja kutyáját, hiszen ebben az intézményben nem csak a kutya tanul, hanem a gazda is. Elsajátíthatja a módszereket és akár a későbbiekben biztos alapot nyújthat egy kutya kiképzéséhez. Valamint, egy képzés során több alkalommal is meg kell jelenni az órákon ez egy fajta késztetést eredményes, ezáltal hamarabb el lehet érni a kívánt célokat a kutyával. A képzéseket meg kell fizetni, de a jövőben biztos kevesebb fejtörést okoz egy jól nevelt kutya, mint egy neveletlen. Ha az ember saját maga tanítja kutyáját, nem vesz igénybe semmilyen szakértői segítséget, bizony annak is vannak költségei. Egy kutya tanításához szükség van jutalomfalatra, pórázra, nyakörvre, esetleg klikkerre vagy a kutya kedvenc játékára. Ahhoz, hogy ezek meglegyenek meg kell venni őket. Az európai kutyatartásban Magyarország a lista élén áll, hiszen minden második háztartásban él legalább egy kutya. Ez is mutatja azt, hogy az országban fontosnak tartják a kutyatartást, még ha csak házikedvencként is. Hiszen egy kutya rengeteg szeretetet tud nyújtani az ember számára. A kutyatartás a Covid-19 hatására nőtt meg ennyire. Az emberek magányosak voltak egyedül az otthonaikban és a kutyák mentsvárat tudtak nyújtani számukra. Sajnos ennek hátránya is volt, hiszen sok kutya a lezárások feloldásával az utcára került. Mivel egyre több kutya él az országban így a kutyaiskolák meglétének igénye is növekszik. Sok ember nem engedheti meg magának ezt a lehetőséget, ebben az esetben saját maguk próbálják meg tanítani kutyájukat. A kutatásomban minden kérdésemre sikerült választ találni. Az emberek fontosnak tartják, hogy ki legyen képezve a kutyájuk. Ez a tény közepes erősségű kapcsolatban áll azzal, hogy mennyire engedelmes a kutya. Arra is fény derült, hogy mennyit hajlandóak költeni a kutyájuk tanítására összességében. Az átlag érték, amit kaptam, azt mutatja, hogy a képzések ára alatt van az a pénzmenyiség, amit az emberek hajlandóak kiadni. Viszont az is kiderült, hogy vannak olyanok is, akik a százezres nagyságrendig is elmennének kutyájuk taníttatása érdekében. Az emberek akár egy évet is képesek rászánni egy-egy trükk megtanítására kutyájuk számára. A kutyatartást egyre népszerűbb a Z generáció körében, ezt a kérdőívem is jól tükrözi. Összességben elmondható, hogy a négylábú tudás egy életre szóló befektetés, hiszen, ha kutyánk fiatal korában elkezdjük tanítását, az a jövőben megkönnyíti a mindennapi életünket. Gazdaságilag több előnye is van a kutyák tanításának. Költségeket csökkenthetünk vele,

baleseteket előzhetünk meg vele és ez a befektetés gyorsan megtérül. A speciális képzések is nagyon fontosak, hiszen az emberek munkájához sok esetben van szükség kutyára is. A speciális és nem speciális képzések árai között különbségek vannak, mivel a speciális képzések összetettebbek és hosszabb időt vesznek igénybe.

Irodalomjegyzék

Szakirodalom

Domán Csaba-Szilágyi Roland-Dr. Varga Beatrix (2008): Kétváltozós korreláció- és regresszió-számítás, Statisztikai elemzések alapjai II. 2008, Miskolc, pp. 81-106

Dutrow, E.V., Serpell, J.A. and Ostrander, E.A. (2022) 'Domestic dog lineages reveal genetic drivers of behavioral diversification', *Cell*, 185(25), pp. 4737-4755.e18.

<https://www.cell.com/action/showPdf?pii=S0092-8674%2822%2901379-4>

FEDIAF (2022): European dog population, Annual Report, pp. 8

<https://europeanpetfood.comingsoon.site/wp-content/uploads/2023/02/Annual-Report-2022-2.pdf>

FEDIAF (2023): European dog population, Annual Report, pp. 33

https://europeanpetfood.comingsoon.site/wp-content/uploads/2023/07/FEDIAF_Annual-Report_2023.pdf

FEDIAF (2024): European dog population, Annual Report, pp. 34

https://europeanpetfood.org/wp-content/uploads/2024/06/FEDIAF-Annual-Review-2024_Online.pdf

Marlaina Moix (2024): The History of Dog Training and Its Importancet o Modern Day Training Techniques, pp.5-8

https://scholarlycommons.obu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1930&context=honors_theses

Németh Marietta-Gyurácz-Németh Petra-Hirschmann Anett-Molnár Fanni (2021): A vendéglégedettség és a jövedelmezőség, mint sikertényezők kapcsolatának vizsgálata a magyarországi négycsillagos hotelek esetében, pp. 72

<https://www.turisztikaitanulmanyok.hu/wp-content/uploads/2021/12/TVT-6evf-4szam-5.pdf>

Vetter, S., Veronika, V. and Ózsvári, L. (2022) 'Dog-keeping habits in Hungary during the COVID19 pandemic – Preliminary results of a 2021 national representative survey (A magyarországi kutyatartási szokások a COVID-19- vilájárványban -2021-es országos reprezentatív felmérés előzetes eredményei)', *Magyar Allatorvosok Lapja*, pp. 3–12.

https://www.researchgate.net/publication/357770011_Dog-keeping_habits_in_Hungary_during_the_COVID19_pandemic_-_Preliminary_results_of_a_2021_national_representative_survey_A_magyarorszag_i_kutyatartasi_szokasok_a_COVID-19-_vilagjarvanyban_-2021-es_orosz

Laszlo Sajtos-Ariel Mitev (2007): SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv, Alinea Kiadó, Budapest

Zerényi Károly. (2016) 'A Likert-skála adta lehetőségek és korlátok', *Opus et Educatio*, 3(4).
https://epa.oszk.hu/02700/02724/00009/pdf/EPA02724_opus_et_educatio_2016_04_470-478.pdf

Internetes források

<https://www.azenkutyam.hu/oktatas/a-kutyaiskola-elonyei/>

<https://index.hu/fomo/2023/04/10/z-generacio-haziallat-kutya-macska-fontossagi-sorrend-penz-utazas/>

<https://www.azenkutyam.hu/oktatas/kutya-mergezes-hagyd-parancs-konyvajanlo/>

<https://kutyabarthelyek.hu/hu/hirek/reszletek/befolyasolja-a-kutyak-iranti-szeretetunket-az-hogy-a-vilag-mely-pontjan-elunk/>

<https://portal.nebih.gov.hu/-/elindult-a-gazdijogsi-kepzes>

<https://kutyanezmet.hu/erdekesseg/europa-kutyas-nemzetei-magyarorszag-az-elen/>

<https://ildikovamosi.hu/genetikai-kutatasok-megerositik-hogy-kutyad-fajtaja-befolyasolja-a-szemelyiseget-de-te-magad-is/>

<https://moszkvai-orkutya.hu/hogyan-tanulnak-a-kutyak-kutyak-kikepzese/>

<https://qjob.hu/blog/articles/kutyank-kikepzese>

<https://atlatszo.hu/adat/2024/07/29/magyarorszag-gdp-jenek-egyharmada-budapesten-koncentralodik/>

[https://www.peachpuppy.hu/blog/mennyibe-kerul-egy-kutya-fenntartasa-teljes-koltseghalauz-](https://www.peachpuppy.hu/blog/mennyibe-kerul-egy-kutya-fenntartasa-teljes-koltseghalauz-kis-es-nagytestu-)

[kutyakhoz_1362?gad_source=1&gclid=CjwKCAiAjKu6BhAMEiwAx4UsAnuc34TMsrCiba2N0fYGqT92WaqczeOh5Cw5WkdTb1_JSHx-YMaQChoCn9oQAvD_BwE](https://www.peachpuppy.hu/blog/mennyibe-kerul-egy-kutya-fenntartasa-teljes-koltseghalauz-kis-es-nagytestu-kutyakhoz_1362?gad_source=1&gclid=CjwKCAiAjKu6BhAMEiwAx4UsAnuc34TMsrCiba2N0fYGqT92WaqczeOh5Cw5WkdTb1_JSHx-YMaQChoCn9oQAvD_BwE)

<https://www.azenkutyam.hu/oktatas/poraz-huzasa/>

<https://www.miskolc.hu/aktualis/tajekoztato-az-ebosszeiras-eredmenyerol>

Jegyzetek

1. <https://bestdog.hu/arlista/>
<https://fidela.hu/arlista/>
<https://kutyasoktatas.hu/halado-tanfolyam/>
<https://sopronikutyasuli.hu/kutyaovi/?v=35b5282113b8>
<https://debrecenikutyaiskola.hu/magan-diak/>
2. <https://dogdance.hu/blog/mi-az-a-dog-dancing>
3. <https://kutyasuli.hu/rally-obedience/>